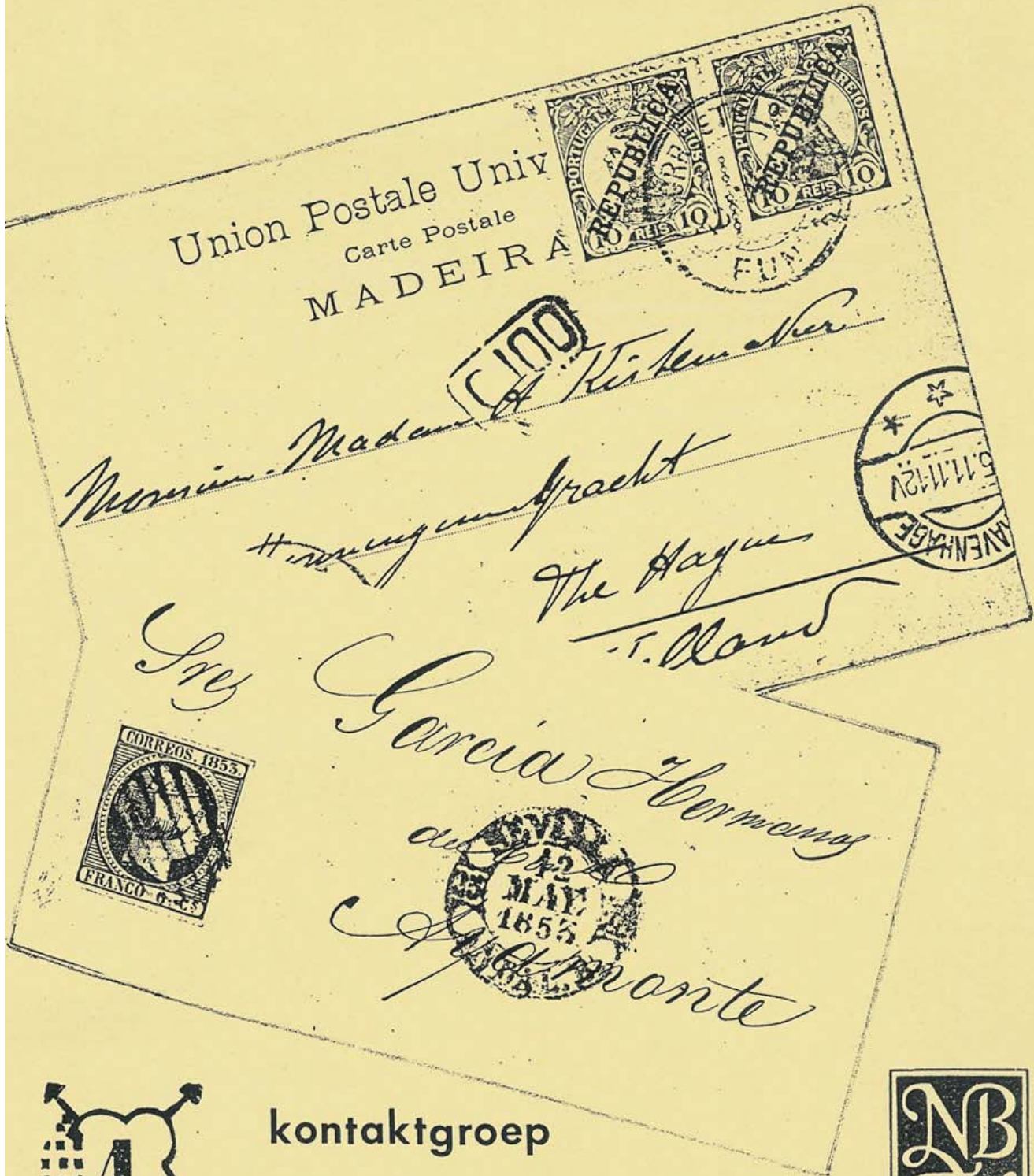

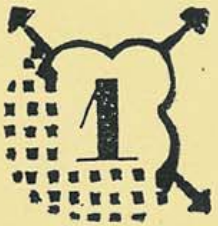
IBERIA

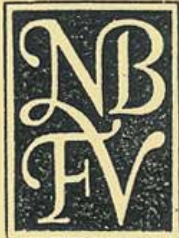
Union Postale Univ
Carte Postale
MADEIRA

Monsieur Mademoiselle
H. van der
The Hague
T. de Vries

Mrs Garcia Hernandez
A. de Ponte

kontaktgroep
spanje ~ portugal

VERGELIJKINGSTABEL VOOR CATALOGI

Het verzamelen van postzegels van een land als Spanje of Portugal heeft vaak naast een moeilijke technische beoordeling op kwaliteit en echtheid ook een praktisch probleem. Er bestaat helaas geen uniformiteit in het gebruik van één catalogus. Meest gebruikte nummeringen wat het verzamelgebied Spanje betreft zijn: Edifil, Yvert & Tellier en Michel (o.a. Borek en Philex). Ook in onze kontaktgroep worden al deze catalogi gesignaleerd. Iedere verzamelaar heeft zijn of haar reden voor het gebruik van zijn of haar catalogus. Redenen hiervoor kunnen zijn: bruikbaarheid, kleurdruk, prijs en combinatie met andere landen. Ieder heeft zo zijn eigen voorkeur. Praktische problemen doen zich pas dan voor als uw ruilkontakt zijn of haar zegels anders heeft genummerd. Dit veroorzaakt vaak onnodig veel zoekwerk en kost daardoor veel tijd. Daar komt nog bij dat in ons kontaktorgaan "Iberia" natuurlijk niet alle verschillende nummeringen kunnen worden opgenomen. Ten behoeve van de veilinglijst wordt voor Spanje uitgegaan van de Edifil-nummering. Voor Portugal de Yvert (= Santos). Zoals uit het bovenstaande blijkt zal een vergelijkingstabel van de diverse catalogi geen overbodige luxe zijn! Zelf heb ik het idee opgepakt voor het verzamelgebied Spanje zo'n tabel op te zetten. Waarschijnlijk zal het een losbladig systeem worden waar dan steeds de jaarlijkse aanvulling aan kan worden toegevoegd. Ook voor het verzamelgebied Portugal zou het een goede zaak zijn wanneer een clubgeno(o)t(e) dit op zou pakken. Wie durft? Voor informatie en reacties: L.H. Zandbergen, Reigerstraat 40, 7731 ZS Ommen, tel: 05291 -6358.

POSTZEGELS VOOR DE STAATSKAS (4)

In augustus 1938 kwamen nog twee emissies uit. De tweede die we zo zullen bespreken werd in filatelistische kringen wereldberoemd, doch omstreden.

De eerste was een luchtpostserie bestaande uit een opdruk op de zegels van 25 centimos van de eerdergenoemde Montserratserie waarvan de AFO, alleen al van deze 25 centimos, een overschot van niet minder dan ongeveer anderhalf miljoen zegels aantrof.

Men gaf 5 waarden uit met een waardeopdruk en "CORREO AEREO" te weten 50 cts (opdruk zwart), 1 P. (groen), 1,25 P. (rood), 1,50 P. (blauw) en 2 P. (zwart+rood). Er zijn zegels van 1 P. met een afwijkende kleur van de opdruk alsmede verschoven. De A.F.O geeft als oplagen 75.000, 90.000, 100.000, 93.550 en 60.000.

De tweede uitgave in augustus 1938 was de zgn. "Duikbootpost". Een veelbesproken emissie, aangezien vele verzamelaars, handelaren en critici de noodzaak niet inzagen speciale zegels uit te geven voor deze dienst.

De uitgave kreeg van de AFO de rechtvaardiging in de vorm van het isolement van het eiland Minorca ten opzichte van de Republikeinse zone op het vaste land, nadat de Nationalistische strijdkrachten op 15 april 1938 bij Vinaroz de Middellandse Zee hadden bereikt.

Aangezien vanaf dat moment de verbinding over zee vrijwel onmogelijk werd doordat de Nationalistische marine nu in samenwerking met de landstrijdkrachten de oversteek blokkeerden werd besloten voor de verbinding gebruik te maken van een of meer onderzeeboten. Voor de eerste heen en terugvaart viel de keuze op de onderzeeboot "C4". Deze lag in het noorden toen dit deel van Spanje voor de Republiek

verloren ging en week uit naar het Franse Bordeaux.

Op 14 april 1938 vond er een mislukte poging tot kaping door nationalistische elementen plaats. Dadelijk daarna vertrok het schip naar het Spaanse Cartagena en wel onder bevel van de "Griekse officier" Victor Nicolás. Het kwam daar aan en het bevel werd overgedragen aan de "Rus" Carlos Murato, waarop het schip naar Barcelona voer.

Daar kreeg het opdracht de eerste (en enige) heen- en terugvaart naar Minorca te maken.

De A.F.O. had voor deze onderzeebootdienst speciale zegels laten aanmaken en wel in zes waarden 1, 2, 4, 6, 10 en 15 Pesetas in de kleuren blauw, kastanje, rood, hemelsblauw, mauve en groen met als voorstelling drie verschillende modellen Spaanse duikboten, te weten de "D1" in aanbouw in Cartagena, de "A1" of "Monturiol" al buiten dienst en de "B2" van een in dienst zijnde serie boten.

Ook werd een velletje uitgegeven met deze drie modellen in verschillende kleuren en nominale waarden van 4, 6 en 15 Pts. De eerste zegels vervaardigd in diepdruk in Barcelona, kregen lijntanding 16 en het velletje in boekdruk met tanding 10% en nummers op de rugzijde. Volgens de A.F.O. hebben de series van 6 waarden een oplage van 8.000 en het velletje een oplage van 12.500.

Er bestaan ook talrijke kleurproeven, zegels ongetand en proefdrukken.

De zegels werden afgestempeld met een speciaal ovaalstempel met de data 11 of 14 aug. 1938, namelijk de vertrekdatum uit Barcelona en de vertrekdatum uit Mahon op Minorca.

Dit betrof de reis van de "C4" die post heen en terug vervoerde.

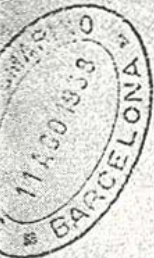
Aan boord bevond zich de ambulante ambtenaar van de posten Tomas Oros Gimeno.

FOTOPAGINA

Dirección General del Timbre y Monopolios
AGENCIA FILATÉLICA OFICIAL

(Via Mahón)

R 163

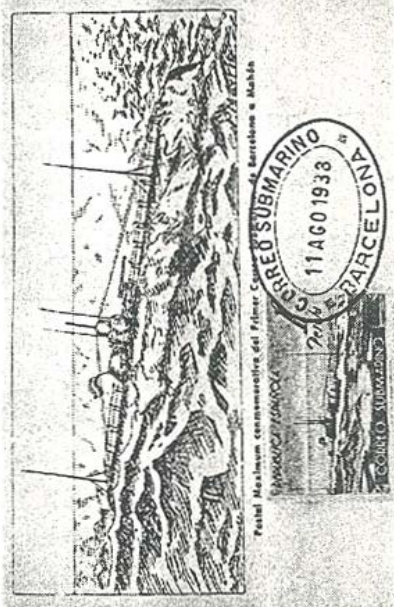

Mrs. SCOTT STAMP COIN

1 West 47 th Street

NEW YORK

(U. S. A.)

Uit het verslag van deze ambtenaar blijkt, dat de "C4" niet op 11 maar op 12 augustus om 20.00 uur uit Barcelona vertrok en later niet op de 14e, maar op de 17e augustus om 22.00 uur uit Mahon vertrok voor de terugreis naar Barcelona, waar men de 18e tussen 21.00 en 22.00 uur aankwam. Hij verhaalde dat tussen de dageraad en het vallen van de nacht van de 18e het schip op 68 meter diepte voer wegens de aanwezigheid van vijandelijke vliegtuigen. Wat betreft de vervoerde correspondentie deelde hij mede, dat er meer dan 300 aangetekende brieven waren en diverse zakken gewone post. Onder de gewone brieven en de aangetekende stukken waren er 100 speciale enveloppen met een allegorie van de reis en waren er slechts 25 met de complete duikbootserie gefrankeerd. Voorts nog honderd speciale briefkaarten met een pentekening van de duikboot en voorzien van een frankeerzegel uit de serie, alsmede zo'n 200 speciale A.F.O.-enveloppen. De tocht werd ook meegemaakt door Werner Kell, correspondent van de "Saturday Evening Post", hij mocht dit met speciale toestemming van zijn vriend Noguera, directeur van de A.F.O.. Deze Noguera beloofde bij het verschijnen van deze emissie dat het hier om slechts één druk ging en dat de platen onmiddellijk na de druk zouden worden vernietigd. Dit geschiedde echter pas op 18 november 1938 en wel langs chemische weg door een horizontale en een verticale lijn over de cliché's. Later zijn er nog proefdrukken van deze (onbruikbare) platen gemaakt waarop de beschadiging door chemische stof duidelijk te zien zijn.

C.L. Minderaa.

DE POSTZEGELHANDEL IN PORTUGAL.

Tijdens mijn verblijf in Portugal ben ik in Porto en Coimbra op zoek gegaan naar enkele zegels van de Olympische Spelen op verzoek van een Hollandse verzamelaar. Het betrof Yvert-Santos 453, een zegel met een hordeloper, uitgifte met betrekking tot de Spelen van 1928. De Portugezen schrijven trouwens Amesterdao. Ook werd in 1928 Yvert-Santos 48 als strafporto uitgegeven. De Yvertwaarde is wat overdreven: Santos komt op ongeveer 8 gld. Tevens zocht ik de onvindbare Vasco da Gama van 1926, nrs. 381 en 382. Bij diverse zaakjes was er niets te vinden.

Zegels van enkele guldens waarde. De meeste zaakjes dreven op moderne zegels, F.D.C.'s en voetbalplakplaatjes. Tenslotte kwam ik bij mijn goede kennis Cartolina Portuense die tot 60% discount geeft en zichzelf de koning van de postkaart noemt. Ik ken de firma al jaren: de etalage is net een kerstboom met allerlei kleurige aanbiedingen van oude F.D.C.'s, hele oude postkaarten en zeer veel curiosa. Ik verbreng er meestal uren met rondkijken zonder overigens ooit een belangrijke koop te doen, hetgeen de eigenaar wat korzelig maakt. De man bezit namelijk geen enkele kennis van philatelie: hij verkoopt zijn waar alsof hij een krantenkiosk heeft. Mijn oude manco's heeft hij nooit en weet ze zelfs niet te plaatsen, maar zijn winkel is adembenemend: Specialiteiten, oude herdrukken, proeven, falsificaties, misdrukken, alles is er te vinden, behalve de normale, ouderwetse, gewone postzegel. Ik vroeg hem dus om de twee zegels van de Olympische Spelen, waarop hij zei dat ik een reuze geluk had, omdat hij zojuist enige spectaculaire rariteiten had ontvangen. Voor Fl 180,-- mocht ik 4 herdrukken van D.

Maria II -nrs 1,2,3 en 4, meenemen: prachtig zagen ze eruit. Alleen wist hij niet of het herdrukken waren van 1864, 1885, 1905 of de minder waardevolle van 1953. Toen liet hij mij de rariteiten van 453 en 48 zien als betrof het een opzienbarende gebeurtenis. De 453 was een proef met de druk SPECIMEN erop en nr 48 was met het kader naar links verschoven. Ik zei dat in 1928 de drukkers het niet zo nauw namen, maar hij hield vol dat nr. 48 een zeldzame rariteit was die ik voor Fl. 45,-- mocht meenemen. Van 453 had ik gezegd dat een SPECIMEN geen postzegel is. Mijn Hollandse kennis wenste slechts de twee gewone zegeltjes voor zijn verzameling Olympische Spelen zonder allerlei "poespas". De eigenaar werd wat korzelig, klapte zijn boek dicht en zei dat de normale uitvoeringen nergens te vinden waren. Van Vasco da Gama 381-382 had hij nooit gehoord! Zijn dicounts lopen trouwens tot 60%, maar betreffen nooit de aankopen die men eventueel wil doen.

Goed dus: met nr. 48 als rariteit, verschoven kader, ad. Fl. 45,-- in gedachten trok ik naar mijn laatste winkel: de oude heer Simarro. Ik heb de betrokken zegels natuurlijk in mijn eigen verzameling en ik herinner mij de helse moeite die het mij gekost heeft om een nr. 48 met een centraal kader te vinden. De "zeldzame" rariteit van fl. 45,-- had ik met tientallen reeds in de vingers gehad alvorens een mooi gecentreerd zegeltje te vinden. Simarro was blij me te zien, opende blindelings zijn boek en toonde me 25 zegels van nr. 48, waarvan er 24 dezelfde rariteiten van Cartolina Portuense hadden en een met een recht kader. Kosten fl. 1,75 voor elke zegel; rariteit of niet! Hij had ook tientallen van 453 zitten, maar slechts een serie 381 en 382. Alles bij elkaar was ik voor fl. 10,-- klaar.

Het blijkt dus dat van simpele zegels de postzegelhandel geen voorraden heeft. Men baseert zich op de nieuwe speculatieve en waardeloze uitgaven. Zoals Cartolina Portuense probeert men elk misdrukje tot rariteit om te werken, maar iemand die enigszins met Portugal vertrouwd is weet dat het aantal variëteiten in (mis-)drukken in Portugal legio is en geen bepaalde overwaarde heeft. Fl. 45,-- vragen voor een zegel die ik een halfuur later voor fl. 1,75 kocht is bepaald misleidend. De heer Simarro is een betrouwbaar persoon met uitstekende kennis van de portugese zegels en de kwaliteit ervan. Hij is boven de zestig en bereid met de leden van onze contactgroep te werken via de post. U kunt hem voor manco's in Porto bereiken:

Filatelia Numismatica Simarro Lda.,
Escritorio Sala 911 Loja 127
Shopping Center Brasilia
Praca Mouzinho Albuquerque
4200 Porto (tel: 69.86.38)

Mocht Uw Portugees niet perfekt zijn dan kunt U hem in het Frans schrijven.

J.J.A. van Gerwen.

PORTUGEES INDIA, HET EINDE VAN EEN KOLONIE

Geografische en politieke situatie.

Portugees India bestond uit een aantal verspreid liggende vlekjes langs de oostkust van het Indiase subcontinent. De belangrijkste enclaves waren: Goa, Damao en Diu.

De situatie was vergelijkbaar met Frans India.

Deze Etablissements Francais dans l'Inde bestonden uit enkele enclaves langs Indiaas westkust, met als belangrijkste: Pondichery, Chandernagor, Karikal en Vanaon. In 1954 droeg Frankrijk de gebiedjes over aan de republiek India. Tot op heden hebben de Franse inwoners bepaalde priveleges behouden, terwijl Frankrijk zijn voormalige kolonie nog steeds subsidieert !!!

Portugal wilde een dergelijke regeling niet, misschien om financiële redenen, misschien uit trots: het was immers een Portugees (Vasco da Gama) die de zeeweg naar India ontdekte. De Portugeese gebiedsaanspraken zijn dan ook veel ouder dan de Franse.

Op 18 december 1961 vielen troepen van de Republiek India de Portugeese kolonie binnen en werd deze ingelijfd bij India. Dit heeft de diplomatieke verhoudingen verstoort tot na de Anjerrevolutie in Portugal.

De hierbij afgebeelde brief uit Goa 24-1-1962 is al gefrankeerd met zegels van de republiek India, terwijl stempel (Estado da India) en aantekenstrookje nog Portugees zijn.

Verplichte toeslagzegels.

De meeste Portugese kolonien maakten gebruik van verplichte toeslagzegels (Assistencia, Taxa de Guerra, Pombal etc.), die gedurende enkele weken per jaar op alle (binnenlandse) post bijgeplakt moesten worden, of soms pas bij aankomst als een soort portzegels gebruikt werden.

De opbrengst is gewoonlijk voor een goed doel, of voor het oprichten van een standbeeld zoals de Pombal-toeslagzegels (Yvert 369 - 371).

Met de laatste Assistenciazegels van Portugees India (Yvert 556 - 557) is iets bijzonders aan de hand. De Michel-catalogus zegt dat deze zegels niet meer in gebruik zijn geweest, terwijl de Yvert wel prijzen voor gebruikte zegels vermeldt. Portugal erkende de verovering niet en gaf nog enkele zegels uit die alleen in Lissabon te koop waren bij het overzees filatelistisch agentschap. Echter dit agentschap verkocht geen Assistencia-zegels. Het lijkt zeer waarschijnlijk dat de Yvert gelijk heeft en de zegels 556 - 557 wel (kort) in gebruik zijn geweest in de kolonie.

Maar er is nog meer aan de hand. In mijn bezit zijn twee toeslagzegels met opdrukken (foto).

Het zijn Yvert 554 en 556 met de Portugese waarde aanduiding weggebalkt en met nieuwe waarden in Indiaas geld: 3 nP op 20 c en 7 nP op 40 c.

Op Yvert 556 is tevens de landsnaam India Portuguesa gedeeltelijk weggebalkt zodat er India overblijft. Deze zegels heb ik in geen catalogus kunnen vinden, maar dat gebeurt wel meer met provisorische uitgiften.

Er zijn enkele mogelijkheden, te weten:

- 1) Puur maakwerk;
- 2) Proefdrukken of niet uitgegeven zegels;
- 3) Provisorische uitgiften, plaatselijk overdrukt na de Indiase verovering.

Wie weet hier meer over ??? Gaarne Uw reactie aan:

D. Glaudemans
Marsmanhove 20
2726 CM ZOETERMEER

DE ECHTE ISABEL II-ZEGELS 1851

We zullen onze rubriek met de kenmerken van de echte Isabel II-zegels vervolgen en deze keer nemen we de emissie van 1851 onder de loep. In ons mededelingenblad nr. 4 januari/februari 1988 bekeken wij de kenmerken van de echte zegels van de emissie 1850, de eerste Isabel-serie van Spanje.

Deze tweede Isabel II-emissie in het jaar 1851, bestaat uit zes zegels, terwijl de eerste emissie uit vijf zegels bestond. De zegels dragen de volgende waarden: seis cuartos (6 c.), doce cuartos (12 c.), dos reales (2 r.), cinco reales (5 r.), seis reales (6 r.) en diez reales (10 r.).

De echtheidskenmerken van de zegels van deze serie zijn deze keer vrij eenvoudig. In totaal

zijn er vier kenmerken aan te geven, genummerd 1 t/m 4 in de afbeeldingen. 1, 2 en 3 komen in alle zegels voor, kenmerk 4 slechts in zegels met de waarde "Cuartos". De kenmerken zijn:

1. De punt van het zwarte vlak links bij pijltje 1 is langer gerekt dan die van het zwarte vlak rechts onder. (Enkele vervalsingen hebben soms ook dit kenmerk. Echte zegels moeten ook voldoen aan de andere te noemen kenmerken).

2. Een belangrijk kenmerk is, dat bij echte zegels, de schreef (dakje) van de 1 niet overall even dik is. Vanaf de steel van de 1 is hij heel erg dun om aan het eind een verdikking (soms 'n kloddertje) te vormen.
3. Wie goed kijkt, ziet dat de bolletjes van de slingerversiering bij het pijltje rechts boven wel elkaar raken en onderin niet. Dit in tegenstelling tot wat we links onder zien in de versiering.

NIEUWTJES

23Dec.'87. 100e Geboortedag van de beeldhouwer Victorio

Macho (1887-1966). 50Ptas. Zelfportret van de beeldhouwer.

29Dec.'87. Internationale tentoonstelling Expo-'92 t.g.v. het 5e eeuwfeest van de ontdekking van Amerika. 20Ptas. Het logo van de tentoonstelling, 50Ptas. de aarde, gezien vanaf de maan. Voor afbeeldingen zie MSt.3, '87.

5Jan.'88. 50e Jaardag van de Koning en de Koningin. 20Ptas/vignet/20Ptas. in horizontale SH. (a) Portret van Koningin Sofia, (b) het getal "50" en tekst, (c) portret van Koning Juan Carlos.

12Feb.'88. 100e Geboortedag van Clara Campoamor.

13Apr.'88. Spaanse kunstnijverheid - vervaardigen van glazen voorwerpen. 6×20Ptas. (a) Drinkglas op voet uit Valencia (18e eeuw), (b) kruik uit Madrid (18e eeuw), (c) beker met 2 handvatten en deksel van de Koninklijke glasblazerij te La Granje de San Ildefonso (18e eeuw), (d) versierde vaas met 2 handvatten uit Andalusië (18e eeuw), (e) kruik met 4 tuiten uit Catalonië (17e eeuw), (f) flacon uit de Balearen (20e eeuw). De 6 zegels zijn gedrukt in één vel met 6 vignetten waarop het vervaardigen van glas is afgebeeld.

PORTUGAL

19Jan.'88. Kastelen. 2×27Esc. (a) Kasteel de Almourol, (b) kasteel As Muralhas Fernandinas do Porto. Van elke zegel is een postzegelboekje verschenen waarin 4 ex.

3Feb.'88. Natuurbescherming - de Iberische lynx (*Lynx pardina*). 4×27Esc. (a) Springende lynx, (b) lopende lynx, (c) 2 lynxen, (d) wijfie met 2 welpen.

3Feb.'88. 500e Jaardag van de ontdekkingsreis van Pêro da Covilha naar het Verre Oosten. 105Esc. Kameelruiter en een vorst (?) op zijn troon.

3Feb.'88. 500e Jaardag van de reis van Bartolomeus Dias. 2×27Esc. in horizontale SH., doorlopend beeld: een uitgeklapte wereldbol en een zeilschip in zwaar weer.

15Mrt.'88. Geliefde architectuur in Portugal. 1.50Esc. Huizen van Ribatejo (wit geplasterd), 27Esc. huizen van Beira Interior (gebouwd van rotssteen), 30Esc. huizen in de Algarve (in Moorse stijl), 55Esc. huizen van Trás-os-Montes.

15Mrt.'88. Kastelen. 2×27Esc. (a) Kasteel Vila Nova de Cerveira, (b) kasteel Palmela.

